

DISPOSIZIUN GENERALA PER L'ALPEGIADA 2025
PER IL CHANTUN GRISCHUN
(guardar er www.alt.gr.ch)

Sa basond sin l'art. 32 al.1 da l'Ordinaziun davart epidemias d'animals (OFE; CS 916.401), sin l'art. 5 al. 1 da la Lescha davart ils fatgs veterinars (LVet; DG 914.000) sco er sin l'Ordinaziun d'alpegiada (OAlp; DG 914.200) vegni disponì per l'alpegiada 2025 sin las alps e sin las pastgiras cuminaivlas en il chantun Grischun:

1. Chaussas generalas

1.1	Tut ils animals che vegnan mess sin alps e sin pastgiras per l'alpegiada ston esser sauns e libers da malsognas contagiusas.	Sanadad
1.2	Ils animals che vegnan transportads cun vehichels en il territori d'alpegiada, na dastgan betg vegnir transportads ensemen cun muvel da maz u cun muvel da commerzi. Ils animals dastgan vegnir transportads mo en vehichels nettegiads ch'èn destinads al transport d'animals.	Transport
1.3	Sch'i vegn chatschà muvel d'alp u muntaneras da nursas sur trajects pli lungs sin vias da transit, sto quai vegnir annunzià a la polizia almain 5 dis ordavant.	Chatschar muvel d'alp
1.4	Per mintga manaschi d'alpegiada sto vegnir designada ina persuna responsabla. Questa persuna sto vegnir designada sco persuna da contact per las autoritads sco er per l'infurmaziun a las possessuras ed als possessurs d'animals ubain a las proprietarias ed ils proprietari dals bains immobigliars dals manaschis d'alpegiada.	Persuna responsabla per l'alp/ chau d'alp
1.5	Il persunal d'alp ch'è responsabel durant l'alpegiada è obligà d'observar conscienziusamain ils animals alpegiads e d'instradar immediatamain las mesiras correspondentas en cas d'in suspect da malsogna u en cas d'accidents.	Persunal d'alp

2. Controlla dal traffic d'animals

Per l'alpegiada valan da princip tut las prescripziuns sco per l'ulteriur traffic d'animals. En spezial ston vegnir resguardads ils suandants puncts:

2.1	Incumbensas da la persuna responsabla per l'alp	Incumbensas persuna responsabla per l'alp
2.1.1	Il di da la chargiada sto la persuna responsabla per l'alp rimnar da las possessuras e dals possessurs d'animals ils documents accompagnants, las glistas d'animals ed ils attests prescrits e far in register d'animals tenor l'art. 8 da la OFE. Il register d'animals cuntegna ils augments e las perditas, las marcaziuns sco er las datas d'inseminaziun. Tut ils documents ston vegnir tegnids en salv durant 3 onns.	
2.1.2	Durant la perioda d'alpegiada sto la persuna responsabla per l'alp actualisar il register d'animals.	
2.1.3	Fin da l'alpegiada:	
	a) La persuna responsabla per l'alp returna puspè ils documents accompagnants ch'ella ha survegnì a chaschun da la chargiada, e quai sut las suandantas cundiziuns:	
	i. I n'ha lieu nagina midada da maun e tut ils animals returnan puspè en il manaschi d'origin.	

- ii. Las cifras 4 e 5 dal document accompagnant èn anc adina correctas.
 - b) Sin il document accompagnant reutilisà conferma la persuna responsabla per l'alp las prescripziuns dal punct a) cun agiuntar il numer da la banca da datas davart il traffic d'animals (BDTA) dal manaschi d'alpegiada, sia suttascripziun, la data e la notizia: "Las cifras 4 e 5 constattan anc adina."
 - c) Ina copia dal document accompagnant reutilisà sto vegnir tegnida en salv durant 3 onns.
 - d) Sche las premissas dal punct a) n'èn betg ademplidas, sto la persuna responsabla per l'alp emplenir in nov document accompagnant. Er quel sto vegnir tegnì en salv durant 3 onns.
 - e) La persuna responsabla per l'alp cumplettescha mutaziuns sin las glistas d'animals, suttascriba questas glistas en il lieu previs e las returna ensemen cun ils documents accompagnants.
- 2.2 Animals d'ungla dastgan vegnir transportads en in auter manaschi mo ensemen cun in document accompagnant. Sch'i vegnan transportads plirs animals, vegni recumandà d'inditgar quels sin la glista d'animals. Ina glista d'animals po vegnir duvrada mo ensemen cun in document accompagnant. Document accompagnant / glista d'animals
 - 2.3 Tut ils augments e tut las perditas d'animals da la spezia dals arments, da las nursas e da las chauras sin e giu dals manaschis d'alpegiada, da pastiglia e da pastgiras cuminaivlas e per l'alpegiada a l'exteriur sco er las naschientschas ston vegnir annunziads a la BDTA sur www.agate.ch. Las infurmaziuns da la BDTA pertutgant las differentas modas e pussaivladads d'annunzia ston vegnir resguardadas. Annunzia a la BDTA – spezia dals arments, da las nursas e da las chauras
 - 2.4 Ils augments da portgs sin manaschis d'alpegiada ston vegnir annunziads a la BDTA sur www.agate.ch. En cas da dumondas pon ins sa drizzar a la lingia d'agid d'Agate sur info@agatehelpdesk.ch u per telefon sur 0848 222 400. Annunzia a la BDTA – portgs
 - 2.5 Ils proprietaris d'animals da la spezia dals chavals (chavals, asens, mils, milets e ponis) ston annunziar la translocaziun da lur animals sin manaschis d'alpegiada a la BDTA sur www.agate.ch, sch'ils animals restan pli ditg che 30 dis sin il manaschi d'alpegiada. En cas da dumondas pon ins sa drizzar la lingia d'agid d'Agate sur info@agatehelpdesk.ch u per telefon sur 0848 222 400. Annunzia a la BDTA – spezia dals chavals
 - 2.6 Per la durada da la dimora endateschan las possessuras ed ils possessurs da chauns l'adressa da l'alp en la banca da datas per chauns Amicus (www.amicus.ch). Per quest intent è previs in champ, nua che adressas temporaras pon vegnir endatadas. En cas da dumondas pon ins sa drizzar a la lingia d'agid d'Amicus per telefon sur 0848 777 100.

Chauns da l'exteriur ston vegnir annunziads obligatoricamain a l'Uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals (USVA). Per quest intent sto vegnir duvrà il formular sur www.alt.gr.ch "Annunziar chauns sin il manaschi d'alpegiada". Annunzia da midadas d'adressa a la banca da datas per chauns
 - 2.7 Il USVA eruescha las datas dals animals alpegiads che derivan d'ordaifer il chantun, quai cun consultar la BDTA per la data da referenza dals 25 da fanadur. Lura furnescha il USVA questas datas a las vischnancas ch'èn responsablas per incassar las contribuziuns per epidemias. Vischnancas / persunas responsablas per l'alp

3. Pasculaziun als cunfins

3.1	Per las alps da cunfin valan prescripziuns supplementaras, davart las qualas il USVA dat infurmaziuns. Il Corp federal da guardias da cunfin po prender invista dal register d'animals. Ils documents ch'èn necessari per traversar il cunfin ston vegnir retratgs tar il USVA.	Alps da cunfin
3.2	La vischnanca da staziunament da l'alp sto inoltrar a temp ina dumonda al USVA.	Alpegiada d'animals da l'exteriur

4. Diever da medicaments veterinars (OMedV)

4.1	Obligaziun da manar in register davart ils medicaments veterinars: Tenor l'Ordinaziun davart ils medicaments veterinars (OMedV; CS 812.212.27) vala l'obligaziun da manar in register per ils suandants medicaments veterinars che vegnan applitgads per animals da niz: tut ils medicaments veterinars che basegnan in recept (categoria da consegna A, B), tut ils medicaments veterinars cun temp da spetga, medicaments veterinars importads u duvrads per in auter intent, medicaments veterinars betg suttaless a l'obligaziun d'admissiun, producids tenor la formula magistralis.	Medicaments veterinars

Sch'i vegnan dads medicaments veterinars sin l'alp, ston vegnir nudadas en mintga cas las suandantas infurmaziuns en in schurnal da tractament:

- a) la data da l'emprima e da l'ultima applicaziun
- b) la marcaziun dals animals u da la gruppa d'animals tractads, p.ex. la marca d'ureglia
- c) l'indicaziun
- d) il num commercial dal medicament veterinar
- e) la quantitat
- f) ils temps da spetga
- g) las datas che las differentas victualias obtegnidas da l'animal da niz èn vegnidas dadas liber
- h) il num da la persuna autorisada che ha ordinà, consegnà u dà il medicament veterinar.

Sche medicaments vegnan retratgs sin reserva, sto vegnir fatga per mintga spezia d'animals ina cunvegna davart medicaments veterinars cun maximalmain ina veterinaria u in veterinari. Sch'ina tala cunvegna vegn concludida, sto la veterinaria u il veterinari garantir per il servetsch d'urgenza e far almain ina visita documentada al manaschi d'alpegiada durant la perioda d'alpegiada.

Cunvegna davart medicaments veterinars

Dapi il 1. d'avrigl 2016 èsi scumandà da consegnar sin reserva antibiotica critica (fluorchinolons, cefalosporins da la 3. e 4. generaziun, macrolids) sco er antibiotica per il tractament profilactic (p.ex. meds per far ir sitg). En tge cas e sch'igl è insumma necessari d'applitgar questa antibiotica, sto la veterinaria u il veterinari decider sin fundament da la situaziun resp. da la necessitad medicinala. Sin il manaschi sto la decisiun esser motivada en scrit cun agid d'ina documentaziun (plan).

Tut ils auters medicaments che vegnan retratgs sin reserva u che vegnan returnads, ston esser etichettads correctamain e vegnir nudads cun las suandantas indicaziuns sin ina glista d'inventari:

Glista d'inventari

- a) la data
- b) il num commercial
- c) la quantitat en unitads da confecziun
- d) il lieu da retratga resp. la persuna che prenda enavos ils medicaments

4.2	Applicaziuns e consegnas d'antibiotica sto la veterinaria u il veterinari annunziar tenor l'Ordinaziun concernent il sistem d'infurmaziun davart l'antibiotica en la medischina veterinara (O-SIAMV; CS 812.214.4). En cas da tractaments sto vegnir inditgà il numer BDTA dal lieu, nua che l'animal respectiv sa chatta effectivamain il mument dal tractament. En cas d'ina consegna sin reserva sto vegnir inditgà il numer BDTA dal lieu, nua che l'animal, per il qual ils medicaments veterinars èn vegnids retratgs, sa chatta.	Obligaziun d'annunziar antibiotica
4.3	Ils medicaments veterinars ston vegnir tegnids en salv tenor las prescripziuns davart la conservaziun e davart il deposit en moda igienica irreproschabla sco er da maniera segira ed ordinada.	Obligaziun da diligenza
4.4	L'applicaziun a distanza da medicaments veterinars cun agid d'in bavriel u d'autras armas da narcosa è scumandada. Exceptada da quai è la consegna da calmativs cun bavriels u cun uschenumnads "schluppets da narcosa". Davart eventualas excepziuns decida la veterinaria responsabla u il veterinari responsabel en enclegientscha cun il USVA.	Applicaziun a distanza
5. Arments		
5.1	Mintga abort d'animals da la spezia dals arments sto vegnir considerà sco contagius. La persuna ch'è responsabla durant l'alpegiaziun per ils animals abortivs, sto annunziar mintga abort d'in animal da la spezia dals arments ad ina veterinaria u ad in veterinari. Ils animals che mussan indizis per in abort u che han gia gi in abort, ston vegnir separads immediatamain da la muntanera. Ils animals ston restar separads da la muntanera, fin che la controlla veterinara è terminada. Il material d'abort avant maun (fetus, placenta) sto vegnir tschertgà, segirà e tegnì en salv dal persunal d'alp, per ch'ina veterinaria u in veterinari possia prender ina prova. Per evitar in'ulteriura derasaziun sto il persunal d'alp prender tut las mesiras da precauziun raschunaivlas sut las circumstanzas dadas, en spezial dismetter il fritg e la placenta conform a las prescripziuns, suenter lur controlla. Suenter mintga utilisaziun ston vegnir nettegiads minuziusamain ils utensils malnets. L'animal sco er ses pantun en stalla ston vegnir nettegiads pliras giadas minuziusamain.	Abort
5.2	En manaschis da pastriglia, d'alpegiada e da pastgiras cuminaivlas tenor ils art. 7 fin 9 da l'Ordinaziun davart la terminologia agricola e la renconuschientscha da furmas da manaschi (OTerm; CS 910.91), nua ch'i vegnan tegnids arments da differents manaschis u nua ch'ils arments pon avoir contact cun arments d'auters manaschis, dastgan arments vegnir mess mo, sch'els n'èn betg sutta mess ad ina bloccada. A las possessuras ed als possessurs d'animals ch'èn responsabels per l'alpegiada, vegni recumandà da controllar il status da la diarrea virala bovina (BVD) dals animals en la BDTA. Supplementarmain vegni recumandà d'acceptar mo animals da manaschis cun ampla verda. Per manaschis senza ampla verda po il servetsch veterinar chantunal responsabel attestar, che la tegnida d'animals avant l'alpegiada è vegnida survegliada bain e negativamain areguard BVD e ch'i na resorta betg ina ristga augmentada da BVD dals animals da quest manaschi («attestaziun d'alpegiar BVD»).	Diarrea virala bovina BVD
5.3	Il mussavia pertutgant il far vadè sin manaschis d'alpegiada e la glista da controlla appartegnenta èn ina part integrala da questa disposiziun generala e sclereschan detagliadamain la tematica. Il mussavia è publitgà sin la pagina d'internet www.alt.gr.ch (Tiergesundheits, Tierversorgung / Sömmerung).	Far vadè sin manaschis d'alpegiada

- 5.4 En enclegientscha cun la surveglianza da chatscha sto la persuna responsabla per l'alp prender mesiras igienicas da pasculaziun – particularmain plazzar bigls, salinas e pavladuiras en lieus adattads – per evitar ch'il muvel e la selvaschina contamineschian in l'auter.
- En il territori da surveglianza da la tuberculosa (regions Signuradi, Partenz, Engiadina bassa) èsi permess da plazzar salinas per il muvel e per la selvaschina mo en lieus survegliads u controllads (disposiziun d'uffizi Scumond da pavar selvaschina d'ungla).
- 5.5 Avant la chargiada sto vegnir controllada la sanadad da l'iver da las vatgas lactantas. I dastgan vegnir chargiads mo animals cun ivers sauns (test da Schalm negativ, betg dapli che 150 000 cellas/ml u cumprova tras ina prova da latg che l'iver n'haja nagins scherms infectus).
- En il manaschi d'alpegiada sto il persunal d'alp far e documentar l'emprima controlla il pli tard 7 dis suenter la chargiada. Tenor l'art. 6 da l'Ordinaziun dal DFI davart l'igiene tar la producziun da latg (OlgPL; CS 916.351.021.1) sto la sanadad da l'iver vegnir survegliada e documentada durant l'alpegiada almain ina giada per mais.
- Dal rest valan las pretensiuns envers la producziun da latg tenor la OlgPL.
- 5.6 Vaccinaziuns cunter la malsogna da la lieunga blava vegnan raccomandadas.
- Vaccinaziuns cunter il mal nair vegnan raccomandadas en quels territoris, nua ch'igl ha dà mal nair pli baud. Ina glista da las alps pertutgadas è publitgada sin la pagina d'internet www.alt.gr.ch.
- En territoris, nua ch'igl ha dà dacurt la malsogna dals coss, vegni raccomandà da tractar ils animals alpegiads l'atun.
- 6. Nursas**
- 6.1 Sin alps e sin pastgiras d'alpegiada na dastgan vegnir chargiads nagins animals che han indizis clinics d'inflammasziuns infectusas dals egls (egls fitg cotschens, crustas da matergia, egls turbels).
- Las erupziuns da malsogna durant il temp d'alpegiada ston vegnir communitgadas al USVA. Las mesiras da cumbat ston vegnir prendidas en enclegientscha cun il USVA.
- 6.2 Mintga abort sto vegnir annunzià ad ina veterinaria u ad in veterinari.
- 6.3 Mo animals da tegnidas d'animals cun il status «liber da la zoppina da nursas» dastgan vegnir translocads en manaschis d'alpegiar.
- En cas motivads po il USVA permetter excepziuns.
- 6.3.1 Autras essenzas da bogn ston vegnir dumandadas ordavant en scrit tar il veterinari chantunal e lur applicaziun sto vegnir permessa. La persuna responsabla per l'alp sto procurar ch'i vegnia fatga ina controlla da chargiada. Ils animals ston vegnir controllads sin zoppadads. Animals che zoppegian, en spezial tals cun indizis da la zoppina da nursas, ston vegnir transportads per vehichel resp. sco scossas en lur effectiv da derivanza e vegnir annunziads al veterinari chantunal (suspect d'ina epidemia).
- 6.3.2 L'utilisaziun cuminaivla da plazzas da rimnada e da vias tras nursas da differentas alps sto vegnir evitada uschenavant sco pussaivel.
- 6.3.3 Il USVA po nominar alps, nua ch'i vegn fatga ina controlla uffiziala da chargiada resp. da stgargiada.
- 6.3.4 Ils custs per la controlla uffiziala da chargiada u da stgargiada e per eventualas analisas da labor surpiglia il chantun.

- 6.3.5 La persuna responsabla per l'alp annunzia immediatamain a la veterinaria u al veterinari da controlla sco er al veterinari chantunal il suspect d'ina reinfecziun cun la zoppina da nursas ubain autras zoppinas multiplas betg declerablas che resultan durant l'alpegiada, per ch'ins possia prender mesiras raschunaivlas gia avant la stgargiada, per uschia proteger tut las alpegiantas e tut ils alpegiants.
- 6.4 Vaccinaziuns cunter la malsogna da la lieunga blava vegnan recumandadas. Recumandaziuns
- I vegn recumandà da tractar avant l'alpegiada tut las nursas cunter la rugna da nursas e cunter parasits.
- 7. Chauras**
- 7.1 Mintga abort sto vegnir annunzià ad ina veterinaria u ad in veterinari. Aborts
- 8. Dismessa da cadavers d'animals**
- 8.1 Ils cadavers d'animals che resultan sin las alps, ston vegnir dismiss senza privel per l'ambient, q.v.d. tras combustiu, e quai tenor las prescripziuns da l'Ordinaziun davart products secundars d'animals (ODPA; CS 916.441.22), da la Lescha davart ils fatgs veterinars (LVet; DG 914.000) e da l'Ordinaziun davart ils fatgs veterinars (OVet; DG 914.100). Dismessa da cadavers d'animals
- 8.2 Mo en cas excepziunals e cun il consentiment dal veterinari chantunal dastgan ils cadavers d'animals che n'èn betg suttamess ad in suspect d'epidemia, u parts da tals cadavers, vegnir sutterrads uschia, ch'els vegnan cuvrìs d'ina vetta da terra d'ina autezza d'almain 1,2 m. Il lieu na dastga betg esser palidus e betg sa chattar en la vischinanza d'auas u da tschiffadas da funtaunas. Sutterrar
- 8.3 Per transportar ils cadavers d'animals che resultan, fin al center da rimnada u fin ad ina via bain charrabla, è da princip cumpetenta la persuna responsabla per l'alp. Quai vala er per il transport cun il helicopter. Transport
- 8.4 Fin ch'ils cadavers d'animals sper vias da transit ed en territoris abitads vegnan transportads davent, ston els vegnir depositads uschia, ch'els n'èn betg vesaiels (p.ex. cun als cuvrì). Ils lieus da rimnada ston vegnir tschernids uschia, ch'in access nunautorisà da persunas e d'animals po vegnir evità. Depositar
- 9. Protecziun dals animals**
- Las prescripziuns davart la protecziun dals animals tenor la Lescha federala davart la protecziun dals animals (LPAn; CS 455), en spezial per transportar, per tegnair e per mazzar ils animals, valan er durant l'alpegiada.
- 9.1 En territoris, nua ch'igl è da quintar cun animals da rapina gronds, ston ils girs da controlla vegnir adattads correspudentamain. Animals malsauns e blessads ston vegnir tractads u mazzads immediatamain. Girs da controlla
- 9.2 Animals blessads u malsauns dastgan – tenor l'art. 11 OAlp – mo vegnir transportads cun il helicopter, sche la veterinaria responsabla u il veterinari responsabel è vegnì consultà ordavant. La veterinaria u il veterinari decida, sche e sut tge cundiziuns ch'il transport d'in animal viv vegn en dumonda. Transport d'animals vivs

- 9.3 A la fin da l'alpegiada ston tut ils animals alpegiads vegnir stgargiads da las alps. Cun mesiras correspundentas stoi vegnir procurà ch'ils animals na daventian betg selvadis durant l'alpegiada e ch'els possian puspè vegnir tschiffads l'atun. Privel da darentar selvadis

10. Disposiziuns finalas

Eventualas ulteriuras directivas spezialas vegnan relaschadas dal veterinari chantunal.

Questa disposiziun generala entra en vigur cun la publicaziun en il Fegl uffizial dal chantun Grischun e remplazza la disposiziun generala da l'avrigl 2024.

11. Disposiziuns penals

Cuntravenziuns cunter questa disposiziun vegnan chastiadas – tenor ils art. 47 e 48 da la Lescha davart epidemias d'animals dal 1. da fanadur 1966 (LFE; CS 916.40) – cun multas u en cas grevs cun chastis pecuniars u cun chastis da detenziun. Las personas falliblas pon er vegnir fatgas responsablas per il donn ch'è resultà tras lur cumportament illegal.

12. Indicaziun dals meds legals

Cunter questa disposiziun poi vegnir fatg recurs tar il Departament d'economia publica e fatgs socials, Ringstrasse 10, 7001 Cuira, e quai entaifer 30 dis dapi la publicaziun uffiziala. Il recurs sto cuntegnair ina pretensiun ed ina motivaziun e sto vegnir inoltrà en dus exemplars. Il recurs sto vegnir sutscrit.

1. d'avrigl 2025

Uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals
dal chantun Grischun

Il veterinari chantunal dal Grischun e da Glaruna